

Editörler

Doç.Dr.Doğan Kutukız & Yrd.Doç.Dr.Şefika Demirkan

GENEL MUHASEBE

Yazarlar

Doç.Dr. Cantürk Kayahan
Yrd.Doç.Dr. Ali Gürel
Yrd.Doç.Dr. Ayşegül Güngör
Yrd.Doç.Dr. Serdar Kuzu
Dr. Tuğçe Uzun
Adem Gümüşel
Ahmet Karahan
Muammer Girgin
Murat Düzer
Yusuf Işık

Editörler
Doç.Dr.Doğan Kutukız & Yrd.Doç.Dr.Şefika Demirkan
Genel Muhasebe

ISBN: 978-605-5044-57-2

Kitapta yer alan bölümlerin sorumluluđu yazarlarına aittir.

1.Baskı 2015

Bu kitabın basım,yayın ve satış hakları Lisans Yayıncılığa aittir.Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik,elektronik veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz basılamaz ve dağıtılamaz.

Lord Matbaası

Lisans Yayıncılık
Tahtakale Mah. Hicret Sokak No:8/A
Avcılar-İSTANBUL
e-posta : lisans@lisansyayincilik.com.tr
www.lisansyayincilik.com.tr

ÖNSÖZ

Dünyadaki ticari ve sanayi faaliyetlerdeki artışlar ve işletmelerin uluslar arası ilişkilerindeki artışlar, işletmelerin muhasebe işlemlerini daha önemli ve titiz bir şekilde yapılmasını zorunlu kılmıştır. En başarılı işletmelerin muhasebe ve mali işlemleri en fazla önem verdikleri görülmektedir.

Son yıllardaki dünyadaki ve Türkiye'deki yasal düzenlemelere bakıldığında finansal işlemlerle ilgili yasal düzenlemelerin sürekli yapıldığı ve bu yasal düzenlemelerde işletmelerin mali işlemlerin daha şeffaf olması yönünde oldukları görülmektedir. Ayrıca Türkiye Muhasebe Standartları ve uluslar arası Muhasebe Standartları da bu yöndeki gelişmelere göre yeniden gözden geçirilmektedir.

Kitabın hazırlanmasında yukarıdaki gelişmeler esas alınarak, hesaplar ve hesap grupları Tek Düzen Hesap Planı ve Çerçevesi ve Türkiye Muhasebe Standartlarına göre hazırlanmıştır.

Bu kitap, muhasebe eğitimi alan yükseköğretim öğrencilerine yönelik hazırlanmıştır. Muhasebe eğitimi alan öğrenciler muhasebe bilgilerin yanında vergi, muhasebe standartları konusunda, muhasebe ilgili temel ve genel bilgilere sahip olunması mümkündür.

Bu kitabın hazırlanmasında farklı üniversitelerdeki öğretim elemanları ile bir grup anlayışı içerisinde çalışma yürütülmeye çalışılmıştır. Çalışmanın ortaya çıkmasını sağlayan yazar arkadaşlara ve bu çalışmanın organizesinden, baskısına kadar her aşamayı düzenleyen Lisans Yayıncılık ilgililerine teşekkür ederiz.

İstanbul, 2015

Editörler
Doç. Dr. Doğan Kutukız
Yrd.Doç.Dr.Şefika Demirkan

İÇİNDEKİLER

Önsöz	III
Bölüm 1	
MUHASEBEYLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER	11
1.1. İşletme Kavramı	13
1.1.1. İşletmenin Amaçları	14
1.1.2. İşletme Türleri	16
1.1.2.1. Faaliyet Yapılarına Göre İşletmeler	16
1.1.2.2. Hukuki Yapılarına Göre İşletmeler	16
1.1.2.3. Diğer Yapılara Göre İşletmeler	17
1.2. Muhasebe Kavramı	17
1.2.1. Muhasebe'nin Tarihi Gelişimi	19
1.2.2. Muhasebenin Bölümleri	19
1.2.3. Muhasebe Meslek Mensupları	20
1.2.4. Muhasebede Kullanılan Temel Kavramlar	21
1.2.5. Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri	23
1.2.5.1. Gelir Tablosu İlkeleri	24
1.2.5.2. Bilanço İlkeleri	25
1.3. Muhasebede Kullanılan Fişler	28
1.4. Muhasebede Kullanılan Belgeler	30
1.4.1. Vergi Usul Kanunu Gereğince Tutulan Belgeler	30
1.4.2. Türk Ticaret Kanunu Gereğince Tutulan Belgeler	31
1.5. Muhasebe Standartları	33
1.5.1. Kurulun Görevleri	33
1.5.2. Kurulun Yetkileri	34
1.6. Muhasebe Süreci, Tutulması Gereken Defterler ve Kayıt Yöntemleri	36

1.6.1. Muhasebe Süreci	38
1.6.2. Kayıt Yöntemleri	39
1.6.2.1. Tek Taraflı Kayıt Yöntemi	39
1.6.2.2. Çift Taraflı Kayıt Yöntemi	40
1.7. Bilgisayarlı Muhasebe	40

Bölüm 2

BİLANÇO

2.1. Bilanço Kavramı (Finansal Durum Tablosu)	44
2.2. Bilanço Denklemi	44
2.3. Bilançonun Şekli ve Yapısı	45
2.4. Mali İşlemlerin Bilanço'ya Yansımaları	46

Bölüm 3

MUHASEBEDE HESAP KAVRAMI VE TEK DÜZEN

HESAP PLANI

3.1. Hesap Kavramı	58
3.3. Hesapların Sınıflandırılması ve İşleyişi	58
3.2. Hesabın Şekli ve Hesaplara İlişkin Terimler	60
3.3.1. Bilanço Hesapları	61
3.3.1.1. Varlık (Aktif) Hesapları	61
3.3.1.2. Kaynak (Pasif) Hesapları	61
3.3.2. Gelir Tablosu Hesapları	64
3.3.2.1. Gelir Hesapları	64
3.3.2.2. Gider Hesapları	65
3.3.3. Hesapların Teknik Açısından Sınıflandırılması	68
3.4. Hesap Planları ve Türkiye Tek Düzen Hesap Planı (TDHP)	70
3.5. Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri	73
3.5.1. Gelir Tablosu İlkeleri	73
3.5.2. Bilanço İlkeleri	74
3.6. Bir Uygulama Örneği	77

Bölüm 4

DÖNEN VARLIKLAR

83

Bölüm 5

VARLIK HESAPLARI - DURAN VARLIKLAR	177
5.1 Duran Varlık Kavramı ve Bölümlenmesi	178
5.2. Duran Varlık Hesaplarının Niteliği ve İşleyişleri	178
5.3. Değer Artırıcı Harcamalar	204
5.4. Değer Artırmayan Rutin Harcamalar	205
5.5. Maddi Duran Varlık Satışı	206
5.9. Yenileme Fonu Uygulaması	207
5.6. Duran Varlıklarla İlgili Hasar Tazminatı	209
5.7. Envanter İşlemleri	222

Bölüm 6

KAYNAK HESAPLARI-YABANCI KAYNAKLAR	223
6.1.Yabancı Kaynaklar	224
6.1.1.Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	224
6.1.1.1.Mali Borçlar:	224
6.1.1.2.Ticari Borçlar	232
6.1.1.3.Diğer Borçlar	237
6.1.1.4.Alınan Avanslar	241
6.1.1.5.Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri	243
6.1.1.6.Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	243
6.1.1.7.Borç ve Gider Karşılıkları	246
6.1.1.8.Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	248
6.1.1.9.Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	249
6.1.2.Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	252

Bölüm 7

KAYNAK HESAPLARI - ÖZ KAYNAKLAR	257
7.1. Özkaynaklar Kavramı ve Bölümlenmesi	258
7.2. Özkaynak Hesaplarının Niteliği ve İşleyişleri	259

Bölüm 8	
GELİR TABLOSU HESAPLARI	275
8.1 Gelir Tablosu Hesapları ve Bölümlenmesi	276
8.2. Duran Varlık Hesaplarının Niteliği ve İşleyişleri	277

Bölüm 9	
MALİYET HESAPLARI	313
9.1. 7/A Seçeneği	314
9.1.1. Maliyet Muhasebesi Bağlantı Hesapları	314
9.1.2. Gider Hesapları	314
9.1.3. Tek Düzen Hesap Planına Göre İşletmelerin Sınıflandırılması	315
9.2. 7/B Seçeneği	326
9.2.1. Gider Hesapları	326
9.3. Envanter İşlemleri	330
KAYNAKÇA	349
EK-1 TEK DÜZEN HESAP PLANI	353

KISALTMALAR

BİST	: Borsa İstanbul A.Ş.
Bkz./bkz.	: Bakınız
Euro	: Avrupa Birliği'nin ortak para birimi
FVÖK	: Faiz ve vergi öncesi kâr
GUD	: Gerçeğe uygun değer
GV	: Gelir Vergisi
İİK	: İcra ve İflas Kanunu
İS	: İşletme sermayesi
KDV	: Katma Değer Vergisi
KGK	: Kamu Gözetimi Kurumu
MDV	: Maddi Duran Varlıklar
MODV	: Maddi olmayan duran varlıklar
NİS	: Net işletme sermayesi
No.	: Number (Sayı)
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SEC	: The Securities and Exchange Commission (ABD'de, Menkul Kıymetler ve Takas Komisyonu)
SMM	: Satılan malın maliyeti
SMMM	: Serbest muhasebeci mali müşavir
STMM	: Satılan ticari malın maliyeti
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
TCMB	: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
TFRS	: Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL	: Türk Lirası
THP	: Tekdüzen hesap planı

TMS	: Türkiye Muhasebe Standartları
TMSF	: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
UFRS	: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
UMS	: Uluslararası Muhasebe Standartları
USD	: ABD para birimi (ABD Doları)
vb.	: ve benzerleri
vd.	: ve diğerleri
VUK	: Vergi Usul Kanunu